

قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی (مصوب ۱۸، ۰۷، ۱۳۷۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی)

قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

باب اول- کلیات

فصل اول- تشکیل و افتتاح مجلس

مبحث اول- تشکیل و افتتاح مجلس

اول- تشکیل مجلس

ماده ۱- محل دائمی مجلس شورای اسلامی ساختمان بهارستان است و جلسات مجلس در این محل، رسمیت دارد. تعیین هر محل دیگر با پیشنهاد هیات رییس و رای موافق دو سوم نمایندگان حاضر در جلسه رسمی مجلس است.

تبصره ۱- در مواقع اضطرار که تشخیص آن به عهده هیات رییس مجلس است اگر تشکیل جلسات رسمی در محل های موضوع این ماده ممکن نشود، از طرف هیات رییس، محل دیگری تعیین می شود و به اطلاع نمایندگان می رسد. ادامه تشکیل جلسات در این محل نیز با رای اکثریت نمایندگان حاضر در جلسه رسمی است.

تبصره ۲- رای گیری موضوع این ماده بعد از صحبت یک مخالف و یک موافق هر کدام حداکثر به مدت پنج دقیقه انجام می شود.

دوم- افتتاح مجلس

ماده ۲- نخستین جلسه هر دوره مجلس شورای اسلامی طبق اصل شصت و پنجم (۶۵) قانون اساسی با حضور حداقل دو سوم مجموع نمایندگان رسمیت می یابد. در آغاز جلسه آیات (۳۵) تا (۴۲) سوره شوری تلاوت می شود.

پس از قرائت پیام مقام معظم رهبری مراسم سوگند انجام و در پایان جلسه، نمایندگان به منظور بزرگداشت بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) و شهیدان انقلاب اسلامی و ادای احترام و تجدید عهد با آنان در مرقد مطهر آن حضرت و بهشت زهرا حضور خواهند یافت.

سوم- تشریفات سوگند

ماده ۳- نمایندگان حاضر در مجلس طبق اصل شصت و هفتم (۶۷) قانون اساسی سوگند یاد می کنند. متن سوگندنامه توسط رییس قرائت می شود و نمایندگان به حالت اجتماع در حال قیام آن را تکرار و پس از انجام مراسم تحلیف، سوگند نامه را امضاء میکنند. نمایندگان اقلیت های دینی این سوگند را با ذکر کتاب آسمانی خود یاد خواهند کرد.

نمایندگانی که در جلسه نخست شرکت ندارند باید در اولین جلسه رسمی که حضور پیدا می کنند سوگند را بجا آورند و ذیل سوگندنامه را امضاء کنند.

چهارم- جایگاه ها

ماده ۴ - جایگاه نمایندگان، پس از ارایه اعتبارنامه نمایندگان به مجلس به حکم قرعه تعیین می شود و در دفتر مخصوص ثبت خواهد شد. قرعه کشی هر شش ماه تجدید می شود. نمایندگانی که در قرعه قبل در قسمت جلو مجلس بوده اند به حکم قرعه در قسمت دوم مجلس استقرار خواهند یافت.

در دو ردیف اول رییس جمهور، معاونان و مشاوران او، اعضای شورای نگهبان و هیات وزیران و معاونان امور مجلس و دیگر افراد مجاز طبق این آیین نامه خواهند نشست و افراد مذکور به هیچ وجه مجاز به نشستن در صندلی نمایندگان و یا تردد در محل استقرار نمایندگان نمی باشند.

ماده ۵ - خبرنگاران و تماشاچیان با داشتن کارت مخصوص همان جلسه و نیز مامورین انتظامات مجلس در محل های مخصوص، حق حضور خواهند داشت و باید در تمام مدت جلسه ساکت باشند و از هرگونه بی نظمی خودداری کنند. در غیراین صورت با دستور رییس جلسه، صحن را ترک می نمایند. در صورتی که عمل آنان مستوجب تعقیبات کیفری بشود فرد خاطی با رعایت مقررات توسط مامورین انتظامات مجلس توقیف و به مراجع صالحه تحویل خواهد شد.

تبصره ۱ - هر یک از نمایندگان می تواند در هر جلسه برای حداکثر سه نفر که به آنها اعتماد دارد، درخواست صدور کارت ورود به محل تماشاچیان را بنماید. انتظامات مجلس موظف به صدور کارت برای آنان می باشد.

تبصره ۲ - معاونت اجرایی مجلس، با رعایت موازین تعیین شده از طرف رییس، برای خبرنگاران جراید داخلی که طبق قانون مطبوعات اجازه انتشار دارند و برای خبرنگاران خارجی با معرفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کارت موقت غیرقابل انتقال صادر می نماید.

پنجم- انتظام مجلس

ماده ۶ - حفظ انتظام و امنیت محوطه مجلس بعهده رییس مجلس و در غیاب او به عهده نواب رییس است. هیچ مقام و قوه ای بدون اجازه رییس، حق مداخله در محوطه و امور مجلس را ندارد.

ماده ۷ - حمل هر نوع اسلحه برای کسانی که وارد ساختمان اصلی مجلس می شوند مطلقاً ممنوع است.

ماده ۸ - رییس جمهور و معاونان او، وزیران به اجتماع یا به انفراد حق شرکت در جلسات علنی مجلس را دارند و می توانند مشاوران خود را نیز همراه داشته باشند و رییس قوه قضاییه برای شرکت در مراسم تحلیف رییس جمهور در مجلس شرکت می کند و همچنین اعضای شورای نگهبان حق حضور در کلیه جلسات رسمی مجلس را دارند و چنانچه طرح یا لایحه ای با قید دو یا سه فوریت در دستور مجلس قرار گیرد اعضاء شورای نگهبان باید در آن جلسه شرکت نمایند.

تبصره ۱ - سایر مسئولین دستگاه های اجرایی و قضایی اعم از دولتی یا غیردولتی که از طرف هیات رییس برای دفاع و توضیح طرح یا لایحه دعوت شده اند می توانند در جلسات مجلس شرکت نمایند.

تبصره ۲ - رییس و دادستان دیوان محاسبات، معاون امور مجلس هر یک از وزیران و آن عده از کارکنان مجلس که حضور آنان در صحن مجلس ضروری باشد و معاونین امور مجلس دیگر دستگاه ها و نهاد ها با اجازه هیات رییس حق حضور در جلسات را دارند. این افراد می توانند در جلساتی که موضوع دستور مجلس مرتبط با وزارتخانه و سازمان آن ها باشد شرکت نمایند.

ماده ۹ - رؤسای جمهور، نخست وزیران، رؤسای مجلس و مقامات عالی رتبه کشور های دیگر که به دعوت مقامات جمهوری اسلامی ایران به ایران می آیند و بنا به صلاحدید همتای آنان و تصویب هیات رییس مجلس حضورشان در جلسه رسمی و علنی به مصلحت باشد می توانند در جلسه حاضر و عنداللزوم سخنرانی نمایند. این موضوع قبل از شروع جلسه باید به اطلاع نمایندگان برسد.

مبحث دوم- تشکیلات قانونگذاری مجلس

اول- هیات های رییس مجلس

الف- هیات رییس سنی

ماده ۱۰ - مسن ترین فرد از نمایندگان حاضر به عنوان رییس سنی و فرد بعدی به عنوان نایب رییس و دو نفر از جوانترین نمایندگان حاضر به سمت دبیر معین می شوند و در جایگاه هیات رییس قرار می گیرند. در صورت تساوی سن، هیات رییس سنی با قید قرعه از بین مسن ترین و جوانترین نمایندگان حاضر تعیین خواهد شد. اعلام هیات رییس سنی با معاونت قوانین مجلس است .

ماده ۱۱ - وظایف هیات رییس سنی عبارت است از:

۱ - اداره جلسه افتتاحیه و جلسات بعدی تا زمان انتخاب هیات رییس

۲ - انجام مراسم تحلیف

۳ - قرعه کشی برای تعیین اعضای شعب

۴- توزیع اعتبارنامه ها بین شعب

۵- برگزاری انتخابات هیات ریسه

۶- تمشیت امور اداری مجلس تا زمان انتخاب هیات ریسه

ج- هیات ریسه

ماده ۱۲ - هیات ریسه سنی در اولین جلسه پس از افتتاح مجلس اقدام به برگزاری انتخابات هیات ریسه می نماید. اعضای هیات ریسه برای مدت یک سال انتخاب می شوند. انتخابات بعدی در سالروز انتخابات هیات ریسه می باشد و در صورتی که با تعطیلات مصادف گردد در جلسه قبل از آن انجام می شود. مسؤلیت هیات ریسه جدید از سالروز انتخابات قبل آغاز می شود.

تبصره ۱ - نمایندگانی که داوطلب عضویت در هیات ریسه هستند، باید حداکثر تا پایان وقت اداری روز افتتاحیه مجلس برای ثبت نام به هیات ریسه سنی مراجعه کنند و این موضوع قبلاً باید به اطلاع نمایندگان برسد. هیات ریسه سنی موظف است شرح حال و سوابق داوطلبان را به همراه تصاویر آنان تهیه کند و در دومین جلسه علنی و قبل از برگزاری انتخابات هیات ریسه در اختیار نمایندگان قرار دهد.

تبصره ۲ - چنانچه اعتبارنامه نماینده ای که برای هیات ریسه انتخاب شده است به تصویب مجلس نرسد، برای تعیین جایگزین وی مجدد رای گیری به عمل می آید.

تبصره ۳ - پس از تشکیل هیات ریسه، گزارش شعب پانزده گانه در مجلس قرایت و تصویب اعتبارنامه ها اعلام می شود.

ماده ۱۳ - هیات ریسه مرکب از رییس، دو نایب رییس، شش دبیر و سه ناظر می باشد.

ماده ۱۴ - انتخاب رییس در نوبت اول با اکثریت مطلق آراء نمایندگان است و انتخاب نواب رییس، دبیران و ناظران هر کدام جداگانه و با اکثریت نسبی و رای مخفی و با ورقه خواهد بود.

در صورتی که در انتخاب رییس در نوبت اول اکثریت مطلق حاصل نشود، در نوبت دوم اکثریت نسبی کافی خواهد بود.

تبصره ۱ - چنانچه آراء برای رییس، نواب رییس، دبیران، ناظران با یکدیگر برابر باشد، حسب مورد به قید قرعه تعیین می شوند.

تبصره ۲ - در صورتی که فرد غایب در جلسه می توان رای داد که قبل از تشکیل جلسه مربوط به انتخابات هیات ریسه، کتباً نامزدی خود را به معاونت قوانین مجلس اعلام کرده باشد.

ماده ۱۵ - قبل از اخذ رای برای هیات رییس، اسامی داوطلبان به ترتیب وصول به هیات رییس بدون بحث در جلسه علنی اعلام خواهد شد.

ماده ۱۶ - اعضاء هیات رییس، پس از انتخاب، در حضور نمایندگان با قرائت متن زیر سوگند یاد می کنند و موظف به رعایت دقیق مفاد آن می باشند.

بسم الله الرحمن الرحيم

«من به عنوان عضو هیات رییس مجلس شورای اسلامی در برابر قرآن مجید به خداوند قادر متعال سوگند یاد می کنم که حداکثر توان خود را برای اجراء آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی با مراعات بی طرفی کامل در انجام وظایف بکار گیرم و از هرگونه اقدام مخالف آیین نامه اجتناب نمایم.»